

Nr 213.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående kreditgivning till Finland; given Stockholms slott den 22 februari 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, QUENSEL, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena och chefen för handelsdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, följande.

I samband med de nyligen avslutade handelsförhandlingarna mellan Sverige och Finland, vilkas resultat anmälas i annat sammanhang denna dag, ha förhandlingar förts även rörande de finansiella förbindelserna mellan de båda länderna.

Den svenska kreditgivningen till Finland behandlades närmare i propositionen nr 388 till fjolårets riksdag. I denna proposition erinrades om att Finland efter vapenstilleståndet hösten 1944 erhållit svenska återuppbyggnads-krediter till ett sammanlagt belopp av 159 miljoner kronor samt att Finland

därutöver under år 1945 erhållit förskott genom Sveriges riksbank på 61,5 miljoner kronor. Sistnämnda förskott skulle enligt de ursprungligen träffade överenskommelserna vara återbetalade före den 1 april 1946. Ungefär hälften skulle gäldas före utgången av år 1945.

I propositionen anfördes vidare, att man från finsk sida meddelat, att tidigare finska exportkalkyler på grund av utvecklingen under de senaste månaderna visat sig alltför optimistiska och att planen på återbetalning av förskotten därför icke kunde fullföljas. I stället beräknade man, att Finland före årsskiftet 1945/46 skulle återbetala blott ca 15 miljoner kronor. Under loppet av år 1946 skulle återgäldas ytterligare 30 miljoner kronor. Återstående del av förskotten beräknades avvecklad under början av år 1947. Samtidigt med att denna fråga togs upp från finsk sida, hemställde man om en ytterligare kredit å 10 miljoner kronor att återbetalas före den 1 juli 1946.

Med hänsyn till att förskotten icke kunde återgäldas inom ursprungligen förutsatt tid och därigenom finge anses övergå i krediter, vilka borde regleras över riksstatsanslag, äskades i berörda proposition ett anslag å 55 miljoner kronor, avsett att möjliggöra dels reglering av vid årsskiftet alltjämt utestående förskott ($61,5 - 15 =$) 46,5 miljoner kronor, dels tillmötesgående i huvudsak av det nya finska kreditönskemålet.

Riksdagen biföll ifrågavarande anslagsäskande. Expedition av riksdagens beslut har hittills anstått i avvaktan på uppgörelse med Finland rörande planen för återbetalningen av den kredit genom vilken förskotten avsågos reglerade. Vid de nu slutförda förhandlingarna har avgörande i de i propositionen nr 388/1945 behandlade frågorna träffats. Den nya kredit på inemot 10 miljoner kronor, för vilken anslaget var avsett att lämna utrymme, kommer enligt den nu träffade överenskommelsen icke till stånd. För den kredit som avlöser de den 31 januari 1946 ännu utestående förskotten, i runt tal 45 miljoner kronor, har — i anslutning till de förut för riksdagen anmälda finska beräkningarna — avtalats en avbetalningsplan, enligt vilken inkomsterna av finsk export till Sverige skola utnyttjas för avveckling av krediten med intill 30 miljoner kronor före den 31 januari 1947 och därefter med det ytterligare belopp som erfordras för full återbetalning före den 31 juli 1947. Skulle de finska exportinkomsterna före förstnämnda dag överstiga vad som erfordras för den överenskomna avbetalningen, må överskjutande belopp fritt disponeras för likvider till Sverige. Skulle exportinkomsterna under ifrågavarande tid visa sig understiga 30 miljoner, skall samråd äga rum i syfte att vinna rättelse.

Vid genomgången av det svensk-finska varuutbytet har det visat sig, att Finland under tiden 1 februari 1946—31 januari 1947 knappast kan påräkna inkomster från Sverige utöver det belopp av 30 miljoner kronor, som erfordras för avtalsenlig reglering av förskottskrediten. Detta betyder, att hela den svenska exporten till Finland under samma tid måste finansieras genom enskilda eller statliga krediter, i den mån icke Finland för ändamålet kan disponera fria valutor eller i Sverige eventuellt föreliggande medelsreserver. I anslutning till handelsförhandlingarna har därför upprättats avtal om en ny

statskredit. Ehuru denna kredit reellt sett endast framstår som en partiell prolongation av förskottskrediten, torde den böra underställas riksdagen.

Enligt det nya avtalet — för vilket gäller samma ikraftträdandebestämmelser som för den handelsöverenskommelse vilken i annat sammanhang denna dag underställes riksdagen — erhåller Finland en kredit å intill 30 miljoner kronor. Krediten må efter den 31 januari 1948 ej disponeras för annat än betalningar av varor som utföras från Sverige enligt mellan Sverige och Finland intill nämnda dag gällande handelsavtal. Den må under tiden 1 februari 1946—31 januari 1947 vara utnyttjad blott med högst 20 miljoner kronor.

En förutsättning för den nya kreditgivningen har varit, att en reglering skulle ske av de svenska statskrediterna till Finland. Finska regeringen har därför i detta sammanhang åtagit sig att före den 1 maj 1946 framlägga preliminär amorteringsplan för dessa krediter samt att före den 25 oktober 1949 — då avgörande enligt tidigare avtal senast skall träffas rörande betalningsplan för återuppbyggnadskrediterna — träffa överenskommelse om återbetalning enligt enhetlig amorteringsplan jämväl av de statskrediter som i tiden föregingo återuppbyggnadskrediterna. Finska regeringen har vidare förbundit sig att vid förhandlingar om krediter från tredje land iakttaga, att återbetalningen av de svenska statskrediterna icke eftersättes. En närmare redogörelse för ifrågavarande åtaganden torde få lämnas vederbörande riksdagsutskott.

Någon anslagsanvisning torde icke erfordras för den nya krediten å 30 miljoner kronor, eftersom denna endast träder i stället för förskottskrediten. Riksdagens medgivande torde emellertid böra inhämtas till att de belopp, som inflyta i avbetalning på sistnämnda kredit, disponeras för finansiering av den nya krediten, vilken är avsedd att framdeles inbegripas i den avtalade totala skuldregleringen.

I samband med att preliminär amorteringsplan senare under våren upprättas för samtliga utestående statskrediter till Finland, torde det belopp vartill statens garantiåtaganden för till betalning nu eller sedermera förfallna finska statens skattkamarväxlar uppgår böra överföras till redovisning å fonden för kreditgivning till utlandet. Härför erfordras ett investeringsanslag under nämnda fond å 57 miljoner kronor. Medelsanvisningen representerar icke någon ny utgift utan endast budgetmässig reglering av staten ändå åvilande åtaganden. Genom regleringen frigöres, på sätt i propositionen nr 169/1945 närmare utvecklats, hela det för statliga exportkreditgarantier avsedda beloppet å 300 miljoner kronor för nya garantier.

Med åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att det å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1945/46 under Fonden för kreditgivning till utlandet anvisade investeringsanslaget till Ytterligare kreditgiv-

ning till Finland må disponeras för ny kreditgivning i enlighet med vad i det föregående anförts,

dels å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 under Fonden för kreditgivning till utlandet till *Reglering av vissa exportkreditgarantiåtaganden* anvisa ett investeringsanslag av kronor 57 000 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Bucht.